

Jaarverslag 2024

Stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie

INHOUDSOPGAVE

Pagina

Bestuursverslag

1. Algemeen	2
2. Juridische structuur	2
3. Doelstellingen	2
4. De organisatie	2
5. Ontwikkelingen in de (statutaire) doelstellingen van VvEE in 2024	4
6. Financiële ontwikkelingen 2024	7
7. Samenwerking VvEE – EE	9
8. Toekomst	9

Jaarrekening

9.1 Balans per 31 december 2024	12
9.2 Staat van baten en lasten over 2024	13
9.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	14
9.4 Toelichting op de balans	16
9.5 Toelichting op de staat van baten en lasten	18
10 Overige gegevens	21
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	

BESTUURSVERSLAG

1. Algemeen

Het Bestuur van Stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie biedt hierbij haar Jaarrekening en Bestuursverslag aan voor het boekjaar dat eindigde op 31 december 2024.

De Stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie (hierna: VvEE) is onlosmakelijk verbonden aan de Stichting Expertisecentrum Euthanasie (hierna: EE). VvEE ondersteunt EE in morele en financiële zin. Het streven is dat de zorgverlening van EE vergoed wordt uit de basiszorgverzekering. Daarmee worden echter niet alle kosten gedekt. De Vrienden (donateurs) maken extra activiteiten, diensten en investeringen van EE mogelijk. EE gebruikt de steun van VvEE voor ontwikkeling en innovatie van haar zorgverlening en organisatie en voor de ontwikkeling van deskundigheid van de beroepsgroep op het gebied van euthanasie. Ook maakt VvEE wetenschappelijk onderzoek mogelijk. Deze activiteiten passen binnen de doelstellingen van VvEE en EE.

2. Juridische structuur

De stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie is een stichting en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 64725367. De stichting VvEE is gevestigd aan de Eisenhowerlaan 104 te 2517 KL Den Haag.

3. Doelstellingen

De statutaire doelstellingen van de stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie zijn:

- Het ondersteunen van de financiële onafhankelijkheid van EE voor wat betreft continuïteit en ontwikkeling.
- Het geven van voorlichting over een vrijwillig levenseinde, euthanasie in het algemeen en het werk van EE in het bijzonder.
- Het bevorderen van een betere hulpverlening aan hen die ondraaglijk en uitzichtloos lijden.
- Het breder beschikbaar krijgen van de hulpverlening bij levensbeëindiging en het bevorderen van een beter gebruik van de mogelijkheden die de wetgeving biedt.
- Het financieren van:
  - de ontwikkeling van de organisatie EE en van de expertisecentrum-functie van EE;
  - de deskundigheidsontwikkeling van EE en haar medewerkers;
  - het bevorderen van de deskundigheidsontwikkeling van voor EE relevante beroepsgroepen.

4. De organisatie

4.1 Het Bestuur van de stichting

De Stichting VvEE heeft statutair één orgaan, namelijk het bestuur. Het bestuur kent alleen onbezoldigde leden.

4.2 Het rooster van aan- en aftreden en nevenfuncties

naam	nevenfunctie	geboorte jaar	formele taak in 2024, per				rooster van aan- en aftreden			
			01-01	01-05	01-07	13-12	aantreden	aftreden 1	aftreden 2	afgetreden in 2024
mw GMM van den Berg	geen	1958	voorzitter				13-12-2016	13-12-2020	13-12-2024	13-12-2024
dhr J de Haan	auteur bij fiscale periodieken: Nederlands tijdschrift voor fiscaal recht en Fiscaal up to date	1952	penningmeester			penningmeester / plv voorzitter	13-11-2018	13-11-2022	13-11-2026	
mw JA Lagerweij	geen	1955	bestuurslid	plv penningmr			1-1-2024	31-12-2028		31-12-2024
mw MGA van Moll	geen	1943	secretaris			secretaris	13-11-2018	13-11-2022	13-11-2026	
dhr E Sloot	<ul style="list-style-type: none"> lid ledenadviesraad NVVE secretaris VvE 'Villa van Vijven' secretaris gewestelijk bestuur Flevoland PvdA 	1947	bestuursadviseur		bestuurslid	voorzitter / plv penningmr	1-7-2024	1-7-2028	1-7-2032	
mw HE van Tuil	<ul style="list-style-type: none"> Mediator Vertrouwenspersoon Buurtbemiddelaar 	1953	plv penningmr	bestuurslid	adviseur		13-11-2018	13-11-2022	13-11-2026	31-12-2024

4.3 Auditcommissie

Het bestuur van VvEE kent een auditcommissie waarin twee leden van het bestuur van VvEE zitting hebben. De bestuurder van EE en de manager Financiën en Planning en Control van EE zijn bij de overleggen van de auditcommissie aanwezig. De taken van de auditcommissie zijn het bewaken van en adviseren over:

- de kwaliteit van de financiële informatievoorziening van de stichting en de wijze van totstandkoming,
- de wijze waarop de interne beheersing is vormgegeven mede in relatie tot de interne controle en de externe accountantscontrole,
- subsidieverzoeken van EE en de financiële relatie met EE,
- financiële vraagstukken in het algemeen.

4.4 Accountant

VvEE heeft sinds 2012 een contract met CROP Accountants. Om redenen van governance heeft het bestuur in 2024 besloten te wisselen van accountant. Per 2024 is Qconcepts de accountant voor VvEE.

4.5 Anbi en CBF

VvEE is een algemeen nut beogende instelling en heeft als zodanig de ANBI-status.

VvEE laat zich jaarlijks vrijwillig toetsen door het CBF. VvEE is opgenomen in het Register Erkende Goede Doelen.

4.6 Ondersteuning van het Bestuur

De stichting heeft geen medewerkers in dienst. Het VvEE-bestuur wordt ondersteund door medewerkers van EE op basis van een samenwerkingsconvenant met EE.

Hiernaast heeft VvEE een dienstverleningscontract met een bedrijf dat backoffice-activiteiten verzorgt en de vriendenadministratie beheert. In de afgelopen jaren had VvEE hiervoor een contract met MEO. In 2024 heeft het bestuur de samenwerking met MEO beëindigd. Per 1 januari 2025 zullen de backoffice-activiteiten, de vriendenadministratie resp. het CRM-systeem verzorgd worden door Mos en Procurios. In het laatste kwartaal van 2024 is deze overstap operationeel voorbereid.

VvEE heeft voorts een overeenkomst met Centrum Nalatenschappen voor de ondersteuning bij en advisering omtrent nalatenschappen.

4.7 Beleid en plannen

Aan de hand van het jaarplan 2024, de begroting 2024 en het Vriendenplan 2024 hebben we als bestuur in 2024 uitvoering gegeven aan onze bestuurlijke taken.

We hebben in 2024 een nieuw meerjarenbeleidsplan vastgesteld, namelijk voor de periode 2025-2029. Ook hebben we voor 2025 een jaarplan en de begroting vastgesteld.

In 2024 hebben we een integriteitsbeleid vastgesteld alsmede een gedragscode en een klachtenprocedure. Ook is de privacyverklaring geactualiseerd.

4.8 Duurzaamheid

Voor VvEE is duurzaamheid van belang bij de gemaakte keuzes. Voor de vriendenbijeenkomsten selecteren we locaties die goed met het openbaar vervoer bereikbaar zijn. Ook stimuleren we de afname van de digitale versie van onze nieuwsbrief in plaats van de papieren versie. Inmiddels verzenden we 80% van onze nieuwsbrieven digitaal.

5. Ontwikkelingen in de (statutaire) doelstellingen van VvEE in 2024

5.1 Het ondersteunen van de financiële onafhankelijkheid van EE voor wat betreft continuïteit en ontwikkeling.

VvEE draagt met haar reserves bij aan het weerstandsvermogen van EE. Ook wanneer er sprake is van een tekort aan liquiditeit, bijvoorbeeld wanneer er tijdelijk niet gefactureerd kan worden aan zorgverzekeraars, kan VvEE hulp bieden. Daardoor heeft EE geen externe financiers nodig.

5.2 Het geven van voorlichting over een vrijwillig levenseinde, euthanasie in het algemeen en het werk van EE in het bijzonder

5.2.1 Vriendenbijeenkomsten

We organiseerden in 2024 zes Vriendenbijeenkomsten. Deze bijeenkomsten hebben als doel om Vrienden te informeren over het werk van EE en ontwikkelingen op het gebied van de euthanasiezorg. Ook bieden deze bijeenkomsten een gelegenheid aan Vrienden om elkaar te ontmoeten.

Onze Vrienden wonen verspreid over heel Nederland. We bieden onze Vrienden de gelegenheid om in hun eigen regio een bijeenkomst te bezoeken. We doen dit in vier regio's: Noord, Oost, West en Zuid. In 2024 hielden we onze bijeenkomsten in respectievelijk Assen, Apeldoorn, Amsterdam en Eindhoven. De thema's van deze bijeenkomsten waren 'euthanasie bij dementie' en 'euthanasie bij stapeling van ouderdomsaandoeningen'. De bijeenkomst in Amsterdam was ook online te volgen. Gezien de hoge opkomst bleken de thema's te voorzien in een grote behoefte. We zullen er daarom ook in de toekomst aandacht aan blijven besteden.

Datum en locatie	Aantal aanwezigen	Waardering gemiddeld
8 maart Assen	68 bezoekers fysiek	8,6
24 mei Apeldoorn	100 bezoekers fysiek	9,1
3 juli Amsterdam	82 bezoekers fysiek 67 bezoekers online	8,8
13 september Eindhoven	63 bezoekers fysiek	8,8

We hebben in 2024 ook een bijeenkomst georganiseerd over het thema 'psychisch lijden'. Deze hebben we centraal in Nederland gehouden, namelijk in Amersfoort. Ook deze bijeenkomst was zowel fysiek als online bij te wonen. En ook voor dit thema was veel belangstelling. Hier waren 48 bezoekers fysiek aanwezig en 35 online. Deze bijeenkomst werd gemiddeld gewaardeerd met een 8,9.

Verder hielden we een bijeenkomst over nalatenschappen. Dit deden we in samenwerking met Centrum Nalatenschappen. Tijdens deze bijeenkomst boden we belangstellenden informatie over nalatenschappen: hoe je dit kunt doen, wat erbij komt kijken en waarmee je rekening moet houden. De opkomst hiervoor was wat lager dan we hadden ingeschat, namelijk 18 deelnemers. Wel is de bijeenkomst positief door de bezoekers ontvangen. Vanaf 2025 gaan we de informatie over nalatenschappen en schenkingen online middels een video aanbieden.

5.2.2 Nieuwsbrieven

In 2024 hebben we weer driemaal onze nieuwsbrief 'Vrienden voor het leven' uitgegeven. Met de nieuwsbrieven informeren we de Vrienden over de activiteiten en ontwikkelingen van VvEE en van EE. Het is een van de manieren waarop het contact met alle vrienden wordt onderhouden. De nieuwsbrieven geven we zowel in een papieren als in een digitale versie uit. Om reden van duurzaamheid stimuleren we dat onze Vrienden de digitale versie van de nieuwsbrief willen ontvangen.

We hebben in 2024 besloten dat we vanaf maart 2025 starten met een nieuwe opzet van de nieuwsbrief. Van drie uitgaven per jaar gaan we naar zes uitgaven. We halveren de inhoud, maken een nieuwe opmaak voor de digitale en de papieren versie. We stappen over naar een andere drukker, wat leidt tot lagere kosten. Door ons lidmaatschap van Goede Doelen Nederland krijgen we bovendien een korting op de portokosten.

5.2.3 Website

VvEE heeft een eigen webpagina op de website van EE. Deze is te bereiken via: <https://expertisecentrum euthanasie.nl/vrienden>. Hierop is informatie te vinden voor onze Vrienden en geïnteresseerden. Ook bevat onze webpagina informatie over euthanasie, over onze activiteiten en hoe je Vriend kunt worden. En je kunt er de webinars zien van onze Vriendenbijeenkomsten. De website van VvEE is in 2024 volledig vernieuwd.

5.3. Het bevorderen van een betere hulpverlening aan hen die ondraaglijk en uitzichtloos lijden

VvEE geeft financiële ondersteuning aan EE voor de inzet van consulenten. Deze consulenten ondersteunen en adviseren behandelaren zodat deze zelf een verzoek om euthanasie van een patiënt van hen kunnen onderzoeken. VvEE en EE zijn ervan overtuigd dat met de toename van deze voorziening een grote bijdrage wordt geleverd aan de euthanasiepraktijk in Nederland. Bovendien is het onze gezamenlijke visie dat artsen zoveel mogelijk zelf een euthanasieverzoek van hun eigen patiënten zouden moeten (kunnen) onderzoeken. EE zou zich bij er voorkeur toe moeten (kunnen) beperken om een vangnetfunctie te zijn voor complexe euthanasie en voor patiënten van wie de eigen arts het verzoek om euthanasie niet in behandeling wil nemen.

VvEE en EE zijn bovendien van mening dat met de inzet van consulenten de zorgverzekeraars kunnen besparen op de uitgaven voor euthanasiezorg. Daarom is EE met de zorgverzekeraars in gesprek gegaan om een afspraak te maken over het vergoeden van de uitgaven van consulenten. We zijn verheugd dat vier grote zorgverzekeraars er in 2024 erin hebben toegestemd om vergoeding te geven voor de inzet van consulenten. De verwachting is dat de andere zorgverzekeraars zullen volgen.

VvEE heeft in 2024 € 235.305 subsidie geven voor de inzet van de consulenten. Door de financiering van de verzekeraars hoeft VvEE geen financiële ondersteuning voor de inzet van consulenten meer te geven. De hiermee gemoeide middelen zullen per 2025 voor andere projecten en activiteiten ter ondersteuning van EE worden ingezet.

5.4 Het breder beschikbaar krijgen van de hulpverlening bij levensbeëindiging en het bevorderen van een beter gebruik van de mogelijkheden die de wetgeving biedt.

In 2024 ontving VvEE een subsidieverzoek voor de organisatie van het Nationale Euthanasiecongres 2025. Dit congres wordt voor het eerst gehouden en heeft de bedoeling om een jaarlijks congres te worden. Het biedt zorgverleners en andere geïnteresseerden de kans om samen te komen, kennis te delen en dieper in te gaan op de complexe en gevoelige thema's rondom euthanasie. In een wereld waar medische keuzes steeds geavanceerder en ook ethisch meer beladen worden, is het essentieel dat zorgverleners en de samenleving goed geïnformeerd en in gesprek blijven en zorgvuldig afwegen wat het beste is voor patiënten en naasten. Het congres wordt georganiseerd door Carend, NVVE en EE.

Omdat dit congres goed past bij dit statutaire doel van VvEE hebben we positief op het subsidieverzoek van Carend gereageerd. We hebben een bedrag van € ... toegekend. VvEE heeft tijdens dit congres een eigen stand waar belangstellenden informatie over ons werk kunnen krijgen.

5.5 Het financieren van EE en relevante beroepsgroepen

5.5.1 De ontwikkeling van de organisatie EE en van de expertisecentrumfunctie van EE

VvEE heeft ook in 2024 enkele projectsubsidies aan EE verstrekt ter ondersteuning van de expertisefunctie van EE.

Voor het project Relatiemanagement stelden we € 203.066 beschikbaar. Met dit project stellen we EE in staat tot het voeren van een proactief relatiebeheer naar zorgaanbieders die met euthanasiezorg te maken hebben. Het project richt zich op de eerstelijnszorg en op ggz-instellingen. EE informeert de zorgaanbieders over de mogelijkheid van de ondersteuning door een consultant en van de verschillende nascholingen van EE. Ook biedt EE zorgaanbieders ondersteuning bij het ontwikkelen of voeren van beleid op het gebied van euthanasie.

VvEE heeft in 2024 ook weer subsidie gegeven voor het project Consulenten. Zie voor meer informatie hiervoor onder 'Het bevorderen van een betere hulpverlening aan hen die ondraaglijk en uitzichtloos lijden' (5.3).

Verder heeft VvEE in 2024 subsidie beschikbaar gesteld voor de projecten 'Deskundigheidsbevordering EE' en 'Nascholing beroepsgroepen'. Zie voor meer informatie hierna onder 5.4.2 en 5.4.3.

Elk half jaar rapporteert EE over de ontwikkelingen van de projecten, de besteding van de subsidies en de resultaten.

5.5.2 De deskundigheidsontwikkeling van EE en haar medewerkers

Het werkgebied van EE is zo specifiek dat daarvoor in Nederland vrijwel geen scholing wordt aangeboden. Daarom voorziet EE zelf in zijn deskundigheidsbevordering. VvEE ondersteunt dit financieel. In 2024 betrof dit een bijdrage van € 100.000

De deskundigheidsbevordering van medewerkers van EE heeft drie componenten:

- *Starttrainingen*: een verplichte vierdaagse training (met aanvullende terugkomdag) die aangeboden wordt aan alle nieuwe medewerkers van EE. In 2024 heeft EE 3 starttrainingen voor nieuwe ambulante medewerkers verzorgd en een voor kantoormedewerkers;
- *Periodieke intervisiebijeenkomsten*: deze worden in vijf regio's viermaal per jaar aangeboden en begeleid door professionals. Hierbij kunnen ambulante medewerkers onderwerpen vanuit hun praktijk, waarover zij vragen hebben of die zij lastig vinden, met hun collega's delen en bespreken. Samen zoeken de deelnemers aan de intervisie naar oplossingen waarmee de medewerker die het onderwerp heeft ingebracht verder kan. De intervisiegroepen hebben een beperkte omvang en worden begeleid door professionele intervisors.;
- *Studiedagen*: deelname aan studiedagen geldt als een voorwaarde om als ambulante medewerker bij EE te werken. Tijdens een studiedag wordt de focus gelegd op een aspect van de praktijk van het verlenen van euthanasiezorg. In 2024 zijn twee studiedagen gehouden.

5.5.3 Het bevorderen van de deskundigheidsontwikkeling van voor EE relevante beroepsgroepen

EE verzorgt scholingsactiviteiten aan artsen en verpleegkundigen zodat zij zich bekwamen in het onderzoeken van euthanasieverzoeken. Het betreft nascholing over verschillende onderwerpen waarvoor artsen en verpleegkundigen met verschillende professionele achtergronden zich individueel kunnen inschrijven. Ook verzorgt EE in-company-trainingen. VvEE ondersteunt deze activiteiten financieel. In 2024 betrof dit een bijdrage van € 31.087

6. Financiële ontwikkelingen 2024

6.1 Behoud en werven van vrienden

Middels al onze activiteiten in 2024, zoals onze nieuwsbrieven en vriendenbijeenkomsten, hebben we uitvoering gegeven aan ons beleid om onze Vrienden voor VvEE te behouden en in beperkte mate aan het werven van nieuwe Vrienden.

In 2024 hebben we prioriteit gegeven aan de evaluatie van het contract met MEO en de overstap naar een ander ondersteunend bedrijf. Hierdoor konden we minder gerichte acties uitvoeren voor het werven van nieuwe Vrienden. In 2025 zullen we echter weer actief nieuwe Vrienden gaan werven.

6.2 Inkomsten, uitgaven en resultaten

In de begroting van 2024 was uitgegaan van een verlies van een kleine € 270.000. Hierin waren de verwachte/gewenste financiering van de consulent door de verzekeraars en eventuele nalatenschappen niet meegenomen. Uiteindelijk is het resultaat over 2024 uitgekomen op een bedrag van € 35.683 negatief. Dit is te danken aan ontvangen nalatenschappen, minder uitgaven aan projecten en het uitstellen van de wervingscampagne voor nieuwe donateurs naar 2025.

Donateurs (Vrienden) zorgen voor de financiële middelen van de VvEE. VvEE heeft ook het afgelopen jaar, hoewel niet actief, uitsluitend geworven onder particulieren. Hiertoe is een netwerk ontwikkeld van Vrienden die door middel van donaties en schenkingen de VvEE financieel ondersteunen. Een deel van hen heeft de stichting gemachtigd een financiële bijdrage van hun bankrekening te incasseren. De VvEE ontvangt ook bijdragen uit nalatenschappen.

In 2024 heeft VvEE een totaalbedrag ontvangen van € 664.767 waarvan € 266.303. aan eenmalige giften van particulieren, € 312.349 aan vaste bijdragen, € 82.007 aan nalatenschappen en € 4.000 van enkele stichtingen.

Van deze inkomsten heeft de VvEE 6,29% besteed aan fondsenwerving in de vorm van incassokosten, kosten voor lidmaatschappen Goede doelen Nederland, CBF, Centrum Nalatenschappen en kosten voor donatiebrieven. We hebben in 2024 ook weer tweemaal een donatieverzoek verzonden naar onze Vrienden, namelijk in juni en in december. Veel van onze Vrienden zijn al Vriend vanaf de start van de organisatie. We zien dat zij op leeftijd beginnen te komen en we zien dat de populatie begint te af te nemen.

Dit vraagt om werving van nieuwe Vrienden. In 2024 is de wervingscampagne niet van start gegaan vanwege de overstap naar een andere donateursadministratie. Vandaar dat de wervingskosten lager dan begroot gewenst waren in 2024.

Aan doelstellingen heeft de stichting € 623.823 besteed. De grootste besteding is nog steeds aan de inzet van consulenten euthanasie. Verwacht wordt dat de bijdrage aan de consulent lager zullen worden omdat per 1 juli EE tot overeenstemming is gekomen met de vier grootste verzekeraars om als pilot de consulent euthanasie vanuit de ZVW te bekostigen. In 2025 sluiten ook de overige verzekeraars zich hierbij aan. Een ander groot bedrag is besteed aan de relatiemanagers voor zowel GGZ als eerstelijnszorg. Verder is er € 54.365 uitgegeven aan voorlichtingsactiviteiten zoals nieuwsbrieven en (digitale) bijeenkomsten. Ook maken de Vrienden de deskundigheidsbevordering van EE mogelijk. Daarnaast zijn er projecten gefinancierd op het vlak van deskundigheidsbevordering, In 2024 was het niet nodig bij te dragen aan juridische kosten ter ondersteuning van ambulante medewerkers van EE.

De kosten voor beheer en administratie bedroegen in 2024 € 48.393. Deze kosten bestaan voornamelijk uit kosten van de donateursadministratie en accountantskosten.

In 2024 zijn we lid geworden van Goede Doelen Nederland. Argumenten voor het lidmaatschap waren:

- ondersteuning bij 'mijn eenmalige gift',
- inkoopvoordelen, zoals korting op de kosten van drukwerk en porto,
- scholingsmogelijkheden,
- netwerkmogelijkheden,
- lobby en belangenbehartiging.

De geplande wervingscampagne is uitgesteld naar 2025 vanwege de overstap naar een andere donateursadministrateur.

6.3 Reserves

De Stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie ondersteunt de financiële onafhankelijkheid van Expertisecentrum Euthanasie. Eerst en vooral is het weerstandsvermogen van Expertisecentrum Euthanasie een gezamenlijke verantwoordelijkheid van EE en de vriendenstichting. De groei van de omzet van EE, gecombineerd met het dalende aantal Vrienden maakt dat het weerstandsvermogen onder druk staat. Een steeds groter deel van het vermogen van de vriendenstichting moet worden gebruikt als weerstandsvermogen. Dit kan ten koste gaan van het subsidiëren van projecten. In 2024 zijn er door de het bestuur van de Vrienden van EE, de Raad van Bestuur EE en de Raad van Toezicht afspraken gemaakt over het gezond houden van het weerstandsvermogen.

Om de continuïteit van zorg te waarborgen wordt gezamenlijk gestreefd naar een buffer van elf procent van de jaarlijkse omzet bij zorgverzekeraars (eind 2024 bedraagt deze norm € 1.758.919). Eind 2024 bedroeg het weerstandsvermogen 13,7%. Dit is berekend door het eigen vermogen van EE en dat van de VvEE samen te nemen en te delen door de omzet zorgverzekeraars van EE.

Er is geen sprake van een continuïteitsreserve bij VvEE. Er is gekozen om de reserves als overige reserves op te nemen. Per ultimo 2024 bedraagt deze algemene reserve € 2.191.964 Deze reserve wordt aangehouden ten behoeve van de doelstellingen van de stichting. Een van de doelen van de stichting is het financieel ondersteunen van EE. Daar wil VvEE haar reserves vrij voor kunnen aanwenden.

De reserves zijn gestald op spaarrekeningen van de ING, ASN en Triodos. De laatste twee zijn gekozen vanwege hun duurzame imago. De ontvangen interestvergoedingen zijn als baten verantwoord.

6.4 Ontwikkeling van inkomsten van donateurs in 2024

Het aantal donateurs was in 2024 nagenoeg gelijk aan het aantal in 2023. Per eind 2024 had VvEE 10.676 Vrienden, waarvan 8.207 betalende Vrienden. Daarbij baseren wij ons op de cijfers zoals gerapporteerd door MEO. Het totaalbedrag aan donaties nam in 2024 ten opzichte van 2023 toe met ca. € 40.000.

Daarnaast ontvingen wij inkomsten uit nalatenschappen. In 2024 betrof dit een bedrag van ruim € 82.000. In 2023 was dit ruim € 463.000.

We hebben meer aandacht besteed aan de mogelijkheid om VvEE als erfgenaam of legataris in een nalatenschap te benoemen. Vanuit de feedback op de vriendenbijeenkomsten bleek hier behoefte aan te zijn.

6.5 Financiële positie

Sinds 2023 is er jaarlijks overleg tussen het bestuur van VvEE en de raad van toezicht van EE. Hierin worden de financiële kaders van beide stichtingen besproken. Dit leidt tot een financieel gezond beleid waarbij de afhankelijkheid van EE ten opzichte van VvEE voor haar primaire taken verminderd wordt. VvEE blijft onmisbaar bij de financiering van projecten die helpen de strategie van EE te verwezenlijken.

6.6 Voornaamste risico's en onzekerheden

De gemiddelde leeftijd van onze Vrienden is hoog. Een gevolg daarvan is dat ons jaarlijks verhoudingsgewijs veel Vrienden overlijden door overlijden. De stichting is echter volledig afhankelijk van inkomsten uit donaties en nalatenschappen van Vrienden. Een teruglopend aantal Vrienden vormt dan ook een risico voor de stichting. Daarnaast kan een pandemie, economische recessie, of maatschappelijke context, bijvoorbeeld waarbij euthanasie in het algemeen of EE in het bijzonder negatief in het nieuws komt, gevolgen hebben voor het aantal Vrienden en daarmee voor de inkomsten. Het is daarom van groot belang dat we nieuwe Vrienden blijven werven.

7. Samenwerking VvEE - EE

7.1 Samenwerkingsconvenant

VvEE en EE werken met elkaar samen. De statuten van de beide stichtingen en een samenwerkingsconvenant tussen de beide stichtingen vormen de basis hiervoor. Het samenwerkingsconvenant bevat afspraken over:

- de onderlinge financiële relatie,
- de projecten,
- de deskundigheidsbevordering,
- de voorlichting en vriendenbijeenkomsten,
- de bedrijfsvoering,
- de werkwijze en informatievoorziening.

7.2 Overleggen Bestuur VvEE

In 2024 heeft het bestuur van VvEE vijfmaal formeel overleg gehad. Bij deze overleggen is de Raad van Bestuur van EE aanwezig alsmede ondersteunende medewerkers van EE. In deze bestuursoverleggen is gesproken over:

- Vaststelling jaarverslag 2023, accountverslag en verslag auditcommissie
- Meerjarenbeleidsplan 2025-2029
- Vaststelling jaarplan en begroting 2025
- Financiële maandrapportages
- Rapportage nalatenschap
- Vriendenplan 2024 en Vriendenplan 2025
- Actualisering norm voor weerstandsvermogen EE
- Projecten van EE die VvEE financiert
- Financiering Consulanten
- Subsidieverzoek Nationaal Euthanasiecongres
- Vriendenbijeenkomsten en webinars 2024
- Vriendenadministratie, ondersteuning backoffice-activiteiten en CRM: overgang naar nieuwe leveranciers
- Nieuwsbrieven 'Vrienden voor het leven' en donatiebrieven Patiëntenzorg, Consultatie & Opleiding cijfers 2024
- Hertoetsing CBF
- Integriteitsbeleid, gedragscode, klachtenregeling
- Actualisering privacyverklaring
- Communicatie en samenwerking
- Deltaplan psychiatrie EE
- Gesprek met Relatiemanagers van EE
- Gesprek met Begeleider wetenschappelijk onderzoek EE
- Oprichting Verwantenraad EE
- Werven nieuwe bestuursleden VvEE

8. Toekomst

8.1 Vriendenplan 2025

In de komende jaren krijgt het werven van nieuwe Vrienden hoge prioriteit. Na het actualiseren van ons Vriendenbestand en de realisatie van de overgang naar Procurios en MOS ontstaat er in 2025 ruimte om Seniorcall weer in te schakelen. Seniorcall ondersteunt ons professioneel om actief het contact te onderhouden met bestaande Vrienden en hen bij VvEE betrokken te houden.

Met de vriendenbijeenkomsten gaan we in 2025 ook de focus leggen op somatische klachten en op de naasten van personen die om euthanasie gevraagd hebben.

8.2 Verwachte gang van zaken

De VvEE verwacht in 2025 voor circa € 317.500 aan EE toe te kennen voor de uitvoering van projecten.

8.3 Begroting 2025

	Begroting 2025
Opbrengsten	
Giften	200.000
Mijn eenmalige gift / donatiebrief	50.000
Contributies/ automatische incasso	300.000
Nalatenschappen	-
Overige opbrengsten	-
Totaal opbrengsten	550.000
Kosten doelstelling	
Subsidies projecten EE	317.500
Subsidies projecten overig	-
<i>Totaal kosten projecten</i>	<i>317.500</i>
Kosten nieuwsbrief (incl porto)	15.000
<i>Totaal kosten nieuwsbrief</i>	<i>15.000</i>
Huur externe locaties	25.000
Kosten webinars	6.000
Sprekers	3.500
<i>Totaal kosten vriendenbijeenkomsten</i>	<i>34.500</i>
Totaal kosten doelstelling	367.000
Organisatiekosten	
Kosten administratie Procurios / MOS	60.000
Kosten donatiebrieven (incl porto)	14.000
Accountantskosten	11.000
Kosten fondsenwerving	10.000
Bankkosten	5.000
Kosten (ontwikkeling) website	3.000
Intrest	-10.000
Kosten bestuur	5.000
Werving Vrienden	40.000
Totaal organisatiekosten	138.000
Totale kosten	505.000
Resultaat	45.000

9. JAARREKENING

9.1 Balans per 31 december 2024

(Na resultaatbestemming)

ACTIVA	31 december 2024		31 december 2023	
	€	€	€	€
Vorderingen	<u>134.188</u>	134.188	<u>299.427</u>	299.427
Liquide middelen		2.154.526		2.429.238
Totaal activazijde		<u>2.288.714</u>		<u>2.728.665</u>

PASSIVA	31 december 2024		31 december 2023	
	€	€	€	€
Reserves en fondsen				
Overige reserves	<u>2.191.964</u>	2.191.964	<u>2.227.647</u>	2.227.647
Kortlopende schulden				
Handelscrediteuren	6.753		20.071	
Overige schulden	89.996		472.840	
Te betalen bedragen	<u>-</u>	96.750	<u>8.107</u>	501.018
Totaal passivazijde		<u>2.288.714</u>		<u>2.728.665</u>

9.2 Staat van baten en lasten over 2024

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
Baten			
Baten van particulieren	660.659	600.000	1.001.352
Baten van andere organisaties zonder winststreven	4.000	-	4.500
Overige baten	109	-	80
Som van de baten	664.767	600.000	1.005.932
Lasten			
Besteed aan doelstellingen	623.823	761.900	935.887
Wervingskosten	41.826	64.000	25.826
Kosten beheer en administratie	48.393	49.000	51.158
Som van de lasten	714.042	874.900	1.012.870
Saldo voor financiële baten en lasten	-49.275	-274.900	-6.938
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	13.592	5.000	8.198
Rentelasten en soortgelijke kosten	-	-	
Saldo financiële baten en lasten	13.592	5.000	8.198
Saldo van baten en lasten	-35.683	-269.900	1.260
Bestemming saldo van baten en lasten			
Toevoeging/ontrekking aan:			
Overige reserves	35.683-	269.900-	1.260
	<u>35.683-</u>	<u>269.900-</u>	<u>1.260</u>

Toelichting verschillen tussen realisatie en begroting 2024

Het resultaat van 2024 is € 234.000 beter dan begroot. Dit is het gevolg van niet begrote ontvangen nalatenschappen en het feit dat per juli 2024 de Consulent Euthanasie gefinancierd wordt door de Zorgverzekeraars. De kosten voor beheer en administratie waren in lijn met de begroting. Aan werving is minder uitgegeven dan begroot. De wervingscampagne voor Vrienden is uitgesteld tot in 2025.

9.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Voor de opstelling van de jaarrekening is de Richtlijn voor de Fondsenwervende organisaties (RJ 650) gevolgd.

De jaarrekening is opgesteld in euro's. Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rechtsvorm, inschrijving

De Stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie is een stichting en is ingeschreven in de Kamer van Koophandel te Den Haag onder nummer 64725367, vestigingsadres Eisenhowerlaan 104, 2517 KL Den Haag.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het op grond van algemene aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving voor het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

GRONDSLAGEN VOOR DE BALANSWAARDERING

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting.

Overige reserves

Overige (vrije) reserves betreffen vrij besteedbare reserves ofwel het gedeelte van het eigen vermogen waarover de daartoe bevoegde organen zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kunnen beschikken voor het doel waarvoor de stichting is opgericht.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de bedragen waartegen de schuld moet worden afgelost. Onder de kortlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van minder dan één jaar.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING**Baten**

Onder baten wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar ontvangen donaties, giften, nalatenschappen en overige opbrengsten. De opbrengsten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Baten uit nalatenschappen

De organisatie dient baten uit nalatenschappen te verwerken in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Zij verwerkt voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten in het boekjaar waarin ze worden ontvangen als baten uit nalatenschappen. De omvang van een bate uit nalatenschap kan betrouwbaar worden vastgesteld als, op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de ontvangst kan worden gemaakt. Hiervan is in ieder geval sprake bij ontvangst van de akte van verdeling.

Bedrijfslasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Subsidies betreffen altijd incidentele subsidies en worden direct ten laste van de staat van baten en lasten gebracht zodra het bestuur de toekenning aan de subsidieontvanger heeft goedgekeurd.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -kosten van de bank.

9.4 Toelichting op de balans

ACTIVA

VLOTTENDE ACTIVA

	<u>31-12-2024</u>	<u>31-12-2023</u>
	€	€
Vorderingen		
Vordering op aan de vriendenstichting gerelateerde partij	104.108	131.428
Nog te ontvangen bedragen	30.080	162.210
Vooruitbetaalde bedragen	-	5.790
	<u>134.188</u>	<u>299.427</u>

De vordering aan de vriendenstichting gerelateerde partij toont het saldo van geldstromen tussen EE en VvEE.

De stichting helpt, als onderdeel van haar doelstelling, bij het opvangen van schommelingen in liquiditeit bij het expertisecentrum.

Ieder kwartaal worden de projecten hierop afgeboekt.

	<u>31-12-2024</u>	<u>31-12-2023</u>
	€	€
Liquide middelen		
ING Bank N.V.	1.843.713	1.362.860
Triodos Bank N.V.	126.616	88.900
ASN Bank	184.197	977.739
Kruisposten	-	-261
	<u>2.154.526</u>	<u>2.429.238</u>

Met de liquide middelen wordt de bedrijfsvoering gefinancierd. Ook worden de liquide middelen aangewend om bij te dragen aan de doelstelling van de stichting.

9.4 Toelichting op de balans

PASSIVA

STICHTINGSVERMOGEN

	2024	2023
	€	€
Overige reserves		
Stand per 1 januari	2.227.647	2.226.387
Resultaatbestemming boekjaar	-35.683	1.260
Stand per 31 december	<u>2.191.964</u>	<u>2.227.647</u>

De overige reserves worden aangehouden ten behoeve van de doelstellingen van de Stichting.

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Handelscrediteuren		
Crediteuren	<u>6.753</u>	<u>20.071</u>
	<u>6.753</u>	<u>20.071</u>

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Overige schulden		
Stichting Expertisecentrum Euthanasie: facturen projecten EE 4e kwartaal (R/C)	89.105	471.696
Nog te ontvangen facturen bank- en interestkosten	891	1.144
	<u>89.996</u>	<u>472.840</u>

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Overlopende passiva		
Accountantskosten	-	8.107
	<u>-</u>	<u>8.107</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Garantieplichting

Stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie heeft in haar doelstelling opgenomen dat zij, waar de reguliere financiering van Expertisecentrum Euthanasie tekort schiet, deze tekorten kan aanvullen.

9.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2024	2023
	€	€
Baten		
<i>Baten van particulieren</i>		
Enmalige donaties en giften van particulieren	266.303	249.086
Vaste bijdragen / incasso's	312.349	289.179
Nalatenschappen	82.007	463.088
	<u>660.659</u>	<u>1.001.352</u>
<i>Baten van instellingen</i>		
Baten van andere organisaties zonder winststreven	4.000	4.500
<i>Overige baten</i>	109	80
<i>Som van de baten</i>	<u><u>664.767</u></u>	<u><u>1.005.932</u></u>
Lasten		
<i>Besteed aan doelstellingen</i>		
Voorlichtingsactiviteiten	54.365	51.956
Deskundigheidsbevordering medewerkers EE	100.000	100.000
Breder beschikbaar krijgen van hulpverlening	235.305	458.413
Bijdrage ICT-middelen EE	-	135.000
Bijdrage juridische kosten EE	-	40.920
Relatiemanager GGZ en eerste lijn	203.066	140.862
Bevordering deskundigheid beroepsgroep	31.087	7.090
Overige projecten	-	1.645
	<u>623.823</u>	<u>935.887</u>
Van de € 624.000 aan kosten die besteed zijn aan doelstellingen, is € 54.000 besteed aan voorlichting. Deze kosten betreffen de kosten van het drukken en versturen van de nieuwsbrieven en de kosten voor de georganiseerde vriendenbijeenkomsten.		
<i>Wervingskosten</i>		
Kosten fondsenwerving	11.625	3.646
Kosten donatiebrieven	26.007	18.628
Incassokosten	4.195	3.552
	<u>41.826</u>	<u>25.826</u>

Van de baten is 6,29% besteed aan werving. Deze kosten bestaan uit de kosten voor donatiebrieven, bankkosten, en de kosten voor Centrum Nalatenschappen, CBF en Goededoelen Nederland. Vorig jaar betrof dit percentage 2,57. Het percentage van vorig jaar was lager vanwege de ontvangen nalatenschappen. Ook zijn de kosten in 2024 hoger. Dit is het gevolg van het per post versturen van een incassobrief en het aangaan van een contract met Centrum Nalatenschappen. Aan het werven van nieuwe Vrienden is geen geld uitgegeven omdat de campagne is uitgesteld tot 2025.

9.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2.024	2.023
	€	€
<i>Kosten beheer en administratie</i>		
Kosten administratie en inning van de Vrienden	35.915	20.661
Accountantskosten	9.260	16.216
Advieskosten	-	2.339
Bestuurskosten	3.217	2.978
	<u>48.393</u>	<u>51.158</u>

De stichting heeft geen personeel in dienst. Het bestuur van de stichting is onbezoldigd. De kosten voor administratie zijn hoger vanwege opstartkosten voor een nieuwe dienstverlener. Dit zorgt tijdelijk voor dubbele kosten.

Rentebaten en kosten

Rentebaten	13.592	8.198
Rentelasten	-	-
	<u>13.592</u>	<u>8.198</u>

's-Gravenhage,
Stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie

Het bestuur:

Voorzitter:
Dhr E. Sloot
Voorzitter

Mw drs. M.G.A. van Moll
Secretaris

De heer mr. J. de Haan
Penningmeester

Mw. E Rentema
Lid

9.5 Toelichting bestedingen

	A	B	Besteed aan doelstellingen				Wervings- kosten	Kosten beheer en administratie	Totaal	Begroot 2024	Totaal
			C	D	E	F			realisatie 2024		realisatie 2023
Afdrachten aan verbonden organisaties			203.066	235.305	100.000	31.087			569.458	705.000	883.931
Communicatiekosten		54.365							54.365	56.900	51.956
Kantoor- en algemene kosten							41.826	48.393	90.219	113.000	76.983
Totaal	-	54.365	203.066	235.305	100.000	31.087	41.826	48.393	714.042	874.900	1.012.870

A) Het financieel ondersteunen van Expertisecentrum Euthanasie voor wat betreft continuïteit en ontwikkeling.

B) Het geven van voorlichting over Euthanasie en Expertisecentrum Euthanasie

C) Het bevorderen van betere hulpverlening aan hen die ondragelijk lijden.

D) Het breder beschikbaar krijgen van hulpverlening aan hen die ondragelijk lijden.

E) Het financieren van organisatieontwikkeling bij Expertisecentrum Euthanasie.

F) Het bevorderen van de ontwikkeling van de deskundigheid van relevante beroepsgroepen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ- Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2024;
2. De staat van baten en lasten over 2024;
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Qconcepts

Reitscheweg 45
5232 BX 's-Hertogenbosch
t +31 (0)73 - 61 32 510
e info@qconcepts.nl
i qconcepts.nl

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ- Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ- Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ- Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

's Hertogenbosch, 7 mei 2025
Q-Concepts Accountancy B.V.

Digitaal ondertekend door:

Willem van Zutphen
7 mei 2025 10:01 +02:00

drs. W.M.H. van Zutphen RA